

Siemens Intern

Fredag 7. februar 1975 – Nr. 1.

KVINNE ÅRET - 75 ??

HVIS DU VIL HA KAFFE,
SÅ GÅ OG HENT LITT VANN
DA' VEL ??

P.S. Vann finnes i garderoben, den som heter
Den FINNER!

NÅR VANNET ER HENTET SÅ ER
DET BARE Å HELLE DET OPP I
BEHOLDEREN.

P.S. Kaffe står ved siden av traktoren, sammen
med filterposene.
Hvis det er tomt der, så titt i skapet
ELL BRØ.

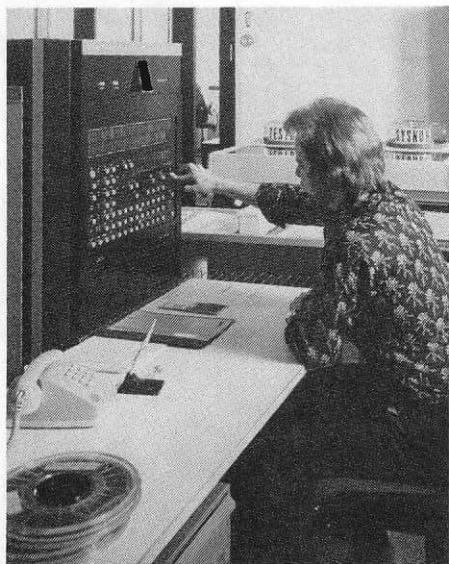
KAFFE KOKING ER NEMLIG SÅ
ENKELT, AT TIL OG MED EN
MANN, KAN KLARE DET??

Hilsen "Kaffe" medarbeider

Kok kaffen selv

På vår jakt etter et gryende kvinneopprør i Siemens var denne plakaten det mest revolusjonære vi kunne finne. Signaturen "lille meg" på Linde-rud mener øyensynlig at det er på tide at mannen selv koker seg kaffe.

Dogma er sluppet løs

Natt til tirsdag den 28. januar gikk vår nye datamaskin inn i produktivt arbeid. Et trykk på tasten "Eingabe Ende" utløste den første kjøringen i det nye Dogma-systemet. Nå begynner alvoret for Siemens 4004/135 som i et halvt år bare har beskjeftiget seg med tester.

En liten bunke på litt over 200 lagerordre debuterte. Datamaskinen forkastet omgående 28% av bilagene som feil utfyllt.

To dager senere ble det matet inn 822 lagerordre og denne gang ble 15% avvist. Ettersom brukerne blir mer fortrolige med formularene er det grunn til å forvente at feilprosenten vil gå betydelig ned.

Nærmest på programmet står oppkjøring av lagerordre fra Trondheim, Bergen, Stavanger og Ålesund. Tvi, tvi.

Trenger vi et kvinneår i Siemens?

Trenger vi et kvinneår? Angår det oss på jobben?

Siemens Intern har vært rundt og snakket med noen av de kvinnelige ansatte. Det virker som jentene flest helt overlater kvinneåret til NRK og journalistene. Vi klarte ihvertfall ikke å provosere frem en skikkelig kraftsalve. Det til tross for at det bare finnes mannsnavn i de store firkantene på organisasjonsplanen. Er firmaet kvinnefiendtlig eller er ikke kvinnene kvalifisert? Se side 3.

Tegneassistentene på Sluppen vanner også blomstene på kontoret. Her er det Inger Kaalhus som svinger hagesprøyten.

Et trykk på startknappen sendte 200 lagerordre til fakturering.

"Fremmede" aksjekjøpere ingen fare for Siemens

Første halvdel av 70-årene brakte Siemens fra 10. til 6. plass blant verdens største elektrotekniske bedrifter og på statistikken over størst uansett industribransje klatret vi fra plass 40 til 21.

Det var adm. direktør dr. Bernhard Plettner i Stammhaus som kunne fortelle dette på en pressekonferanse i München 6. februar.

I Forbundsrepublikken er arabiske aksjekjøper det store samtaleemnet. Det var på nære nippet at ikke aksjemajoriteten i Mercedes ble overtatt av et land i Midt-Østen. Nye lover er på trappene som skal forhindre at store "aksjepakker" blir solgt ukontrollert til utlendinger.

Dr. Plettner advarte mot å ta uoverveide skritt i denne saken. Siemens er en internasjonal bedrift som ikke bare vil selge og produsere i utlandet, men også slippe uten-

landsk kapital til. Siemens-aksjer blir idag omsatt på børsene i Sveits, Frankrike, Nederland og Belgia. 28% av Siemens-kapitalen eies av over 44.000 utlendinger. Denne verdensomspennende spredningen skal beholdes.

For Siemens er det ingen akutt fare for å komme under fremmed innflytelse. Den eneste kjente "aksjepakke" har familien Siemens. Ved normalt fremmøte på generalforsamlingen (75%) disponerer familien 26% av alle stemmene. Dr. Peter von Siemens har på vegne av familien erklært at man hverken nå eller i fremtiden tenker å bryte det tradisjonelle bånd til Siemens AG.

Spørsmålet om endringer i statuttene, som skal forhindre og vanskeliggjøre fremmed innflytelse, vil derfor ikke bli tatt opp av styret på den forestående generalforsamlingen.

Trenger vi et kvinneår hos oss på Siemens? (eller er det nok med barnehage?)

I år er det kvinneår.

Allerede etter en måned er mange menn begynt å gå lei. Trenger vi et slikt år? Trenger vi det på arbeidsplassen?

Den svenske forfatterinnen Margareta Lundmark er ikke i tvil. I sin bok "Sjefens høyre hånd" oppfordrer hun til kvinneopprør på kontoret. — Kontorkvinnen er for de fleste menn et anonymt null. Hun sitter og skriver på maskin i et gjennomgangslokale hvor alle vanlige hoflighetsregler er opphevet. Henne behøver man ikke presentere seg for, man kan bare avbryte henne i hennes arbeid og befale: Ring etter en bil, lag nå litt kaffe, ta min telefon, dette skal skrives rent — se om du kan tyde mine kråketær, haha.

Vi får endelig håpe at ikke for mange hos oss kjenner seg igjen i denne beskrivelsen.

Hvilke karrieremuligheter har jentene hos oss? I organisasjonsplanen for Siemens finner vi bare mansnavn i de store firkantene. Er firmaet kvinnefiendtlig eller er kvinnene ikke kvalifisert? Det finnes få kvinnelige ingeniører i landet. Men likevel, trenger vi ikke et kvinneår her på Siemens?

Vår lille rundspørning gir vel neppe et sant bilde av situasjonen. I Trondheim er jentene tilfreds og fornøyd, mens representantene for Oslo og Bergen vagt støtter opp om kvinneåret. Mange stilte ikke opp fordi jentene mente kritikk ville bli tatt personlig av menn på avdelingen.

Kvinneåret er en vits

Denne konklusjonen må en dra etter å ha snakket med flere av de kvinnelige ansatte i Siemens Trondheim.

Typiske uttalelser er:

"Forholdene er slett ikke så ille som mange vil ha det til". "Lik lønn for likt arbeid er forlenget gjennomført og i grunnen har vi lite å klage på".

Noen skjevheter finnes ennå, og en av de største er pensjonsordningen. Ektefelle til kvinnelig ansatt får ingen enkemannspensjon på tross av at premien er den samme som hos de mannlige ansatte som har med enkepensjonen.

Noen var bare passelig fornøyd med kaffeservering og blomstervanning, og mente at dette var jobber de fikk fordi de var kvinner, men etter å ha konferert med vår eneste mannlige tegneassistent, viste det seg at dette var stillingsbetingede jobber.

Det som rangerte øverst på ønskelisten var å få til en ordning med deltidsarbeid og barnehage, eventuelt daghjem på Siemens.

Ellers var konklusjonen stort sett at noe kvinneår i Siemens var det ikke behov for selv om det på enkelte andre områder hadde noe for seg. —tt—

Inger Andersen, lagerkartoteket på Linderud

— Ja, et kvinneår mener jeg vi kan trenge. Vi har så mange oppgaver i firmaet som regnes for "typisk kvinnelige". Du ser sjelden en mann som skriver på maskin eller en som arkiverer. Forefallent arbeid skal liksom kvinnene ta. Men tro nå ikke at jeg er sint. Mannfolkene i Siemens er bare hyggelige og til dem koker jeg gjerne kaffe.

Inger Johanne Lia, lønningskontoret på Linderud

— Kvinneår er bra. Jeg har forresten en fin sak som det kunne passe å ta opp i kvinneåret. Hvorfor har ikke firmaet en egen barnehage? Mange kvinner må slutte i jobben fordi det er så vanskelig å få plass til barna. Med en egen barnehage på Linderud ville ansatte mødre spare mye tid på henting og levering. En slik ordning hadde nok trukket kvalifiserte kvinner til firmaet og ikke minst Siemens hadde fått beholdt jentene etterat de gifter seg og får barn.

Svanhild Svenningsen, anleggsavregning i Bergen

— FN hadde sikkert ikke Siemens i tankene med kvinneåret, men vi behøver kanskje et slikt år her også. Vi kan benytte året til å rette på det som vi synes er feil eller diskriminerende. Kvinnene må gjøre det selv. Vi bør bli mer aktive og villige til å engasjere oss f.eks. når det gjelder tillitsverv.

Det er ikke behov for kvinneår på Siemens mener ungdommene på dette bildet. Fra venstre: Marit Hole, Svein Korsnes, Inger Kaalhus, Marit Schive og Toril Stav.

Region Vest har 70 montører som gjerne samarbeider med "østlendinger"

Like over nyttår besøkte SiemensIntern montasjeavdelingen i Region Vest.

— Hvor mange montører er dere i Bergen? Vi spør Dagfinn Sagstad som er formann i Siemens Montørklubb.

— Vi teller nå nesten 70 mann inklusive lærlinger.

— Hvilke typer anlegg er mest vanlig her borte?

— Vi har hatt mye veibelysning og installasjoner i boliger. Tunneler og sykehus kan man nesten si er blitt en spesialitet hos oss. Ellers overtar industrikundene mer og mer og de står nå for ca. 50% av oppdragene. Vi har ingen egen svakstrømsavdeling og eventuelle anlegg settes opp av sterkstrømsmontører.

— Hvorfor er det ikke dere som tar Mongstad?

— Mannskapsmangel, vi har ikke nok folk til å klare slike gigant-anlegg hverken på kontoret eller i montørstaben. Forøvrig når det gjelder Mongstad er det meningen at vi skal ta over når det vesentligste er unnagjort.

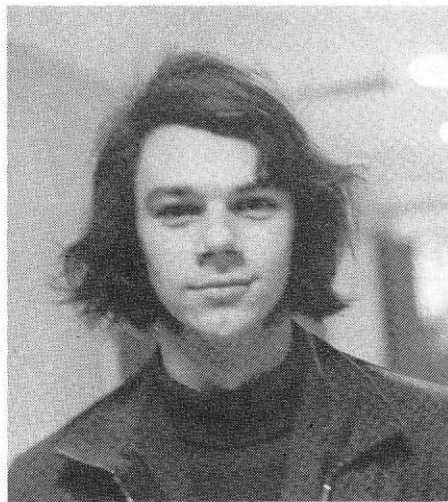
— Føles det ikke litt bittert for en bergenser at "østlendingene" tar alle de virkelige store jobbene i distriktet? Var det ikke naturlig at kundene ble betjent fra Bergen?

— Nei, jeg føler det ikke slik. Skulle vi tatt disse anleggene måtte avdelingen være større og vi ville helt sikkert få problemer med beskjeftigelsen mellom de store jobbene. I Bergen har det alltid vært lite ledig tid på montørene og det håper jeg kan fortsette. Storkundene det her er snakk om har dessuten som regel hovedkontor i Oslo.

Det er nok sikkert vel så naturlig at Linderud tar seg av dem. Men noen store anlegg har vi da også hatt. Haukelitunnelen f.eks. eller Electric Furnace Products i Sauda hvor vi har 15 - 20 mann beskjeftiget i 2 år.

— Hvorledes er oppslutningen om Montørklubben i Bergen?

— Etter streiken i sommer er oppslutningen så god som 100%. Vi har eget klubbrom som bedriften stiller til disposisjon på Damsgård. I klubbarbeidet utveksler vi erfaringer med klubbene på Linderud og Sluppen.

Lærlingene er etterspurt i Region Vest

Siemens i Bergen har 20 ungdommer i montørlære. Er ikke dette et høyt antall? Vi spør daglig leder for montasjeavdelingen Magnus Reime.

— Det kan man vel si. Det skal være et forhold mellom antall montører og lærlinger, og vi har full kvote.

— Hvorfor tar dere inn så mange?

— På våre kanter er det vanskelig å få tak i kvalifiserte montører. Vi må til dels utdanne dem selv. Men vi tenker ikke bare på rekrutteringen. Lærlingene gjør ofte stor nytte for seg i læretiden.

— Søker ungdommen seg til yrket?

— Det tror jeg. Hos oss står de i kø og vi kan velge og vrake. Det er ikke så mange bedrifter som vil påta seg forpliktelsene som en lærekontrakt innebærer. Vi tar for tiden nesten bare ungdommer som er ferdig med yrkesskolen.

— Ser montørene på lærlingen som en klamp om foten?

— Nei, tvert om, flinke lærlinger er etterspurt. Ofte kan en lærling være med på å bedre akkorden.

Svein Berland skal bli montør. For to måneder siden begynte han som lærling i Region Vest. I Bergen er det stor søkning til faget og Siemens kan stille strenge krav til dem man tar inn. Svein er ferdig med 1 år på yrkesskolens sterkstrømslinje og materiellet vårt har han allerede stiftet bekjentskap med. Han jobbet 5 måneder på lageret før han kom inn som lærling.

Dagfinn Sagstad er formann i Siemens Montørklubb i Bergen. Han er ikke det minste lei for at hans avdeling ikke tar de største anleggene i distriktet. Mellom de store jobbene blir det lett ledig tid på montørene.

Magnus Reime: — Vi tenker ikke bare på rekrutteringen. Lærlingene gjør ofte stor nytte for seg i læretiden.

Siemens Rapports målsetning er bl.a. å vise at Siemens er et interessant firma å arbeide i. Dette kommer best frem når vi blir informert over hva som foregår – i Ålesund, i Vishakapatnam, i Brasil, hos kundene, i forskningssenteret, på lederplan, blant pensjonistene, i fjerde etasje, i fremtiden – om ting som vedrører vår Siemensdag. Mange vet mye som er interessant for alle – det burde stå i Siemens Rapport!

Februar 1975

ensrapport siemensrapport siemensrapport siemens

En messe verd?

Verdien av messer som ledd i markedsføringen har alltid vært meget diskutert. Som regel går motstanderne av med en lett-kjøpt seier, kanskje fordi det finnes få data som konkret viser en (kortsiktig) forrentning av investert kapital. Når dertil mes-sedeltagelse koster mange pen-ger, er dette forståelig - og enda mer hvis man ser på en utstil-ling som en enkeltstående fore-teelse i et firmas eller en avdel-ings liv. Det er ikke lett å vur-dere hva man vil få igjen for å delta på en messe.

For vårt vedkommende er det dog viktig å merke seg et par vesentlige bakgrunnsfaktorer: Punkt 1, Siemens deltar i snitt på 40 virkelig store utstillinger pr. år, derav minst 25 i utlandet og samtlige for fagfolk på for-skjellige felt. Når man så kjenner til den økende internasjonalise-ring blant messebesøkende og

Over til side 6

OTC 1974 hadde mer enn 30.000 registrerte besøkende. Bildet viser et utsnitt av vår stand.

Fra venstre (i knestående) Einar Høygaard, Henrik Reimers og to amerikanere som er interessert i S404.

Bestillingsinngangen

Når man ser på bestillingsinn-gangen er det naturligvis ikke riktig straks å fremheve de stør-ste tallene, kanskje er mange små tall vel så interessante når man kjenner bakgrunnen. Men dog allikevel, - offshore ligger vårt hjerte nær og bestillinger i Region Nord til Aker-Verdal på 8.3 mill. for utrustning av byggenr. 704 varmer godt. Likeledes suppleyskipene ved Trondheims Mek. Verksted. Siemens Rapport vil gjerne vite litt om "Fjernkontroll Sturup" og hva motorene til Årdal-Sunn-dal Verk skal brukes til. Får vi høre noe fra de respektive bearbeidere?

Fra kontraktsunderskrivelsen. Fra venstre: K. Høitomt, Siemens A/S, Rolf Ellefsen og Jon Teigland, Norges Statsbaner, I. Bø og I. Husby, Siemens A/S.

Gledelig samarbeide

Et intimt samarbeide mellom de danske og norske statsbaner, Unidata og Siemens A/S, har resultert i en ordre til NSB på ca. 3 mill.kr. Konkret beskrevet gjelder ordren i første omgang 55 elektroniske terminaler for plassreserveringen på jernbanen.

Disse terminalene, som består av en Siemens dataskjerm 8153, et spesialtastatur og en billetttryk-ker, blir plassert rundt omkring på de forskjellige stasjonene. Regnerenheten med software-programmet, en Siemens 4004/135-2, står plassert i Køben-havn og systemet ventes å bli satt i drift om 1 1/2 - 2 år.

BESTILLINGER OVER 200 TUSEN (EKSKL. MVA) DESEMBER 1974

Region Øst			hele tusen
112282/134	Siemens AB	Fjernkontroll Sturup	436
112287/122	Mesna Kraftselskap	22 kV-kapslet anl.	209
112284-85/127	Follum Fabrikker	24 kV og 6 kV apparatanl.	548
112170/121-122	NVE-Porsgrunn	Utvidelse av hjelpeanl. og app.- og kontr.anl., 132 kV og 17 kV-anl.	5'443
122688/2210	Gruvespon A/S	Tavler og matr. lev. ny sponplatefabrikk	400
124071/2430	Inst. E. Storm A/S	Tillegg hovedtavle	238
121078/2120	Sør-Norge Aluminium	Bunnkull	338
128011/2810	Inst. for Atomenergi	Mikroskop	292
121094/2130	Elkem-Fiskaa Verk	Kullelektroder	2'730
121070/2110	Norsk Jernverk	Grafittelektroder	305
687814/8502	Årdal-Sunnadal Verk	Motorer	850
Region Nord			
215509/121-122	NVE, Brandhol	App.anl.	623
226074/2900	Ulstain Høstl	Generator b.nr. 139-140	780
234344-45/3470 og 3600	Trondheim Mek. Verksted	Suppleyskip b.nr. 730-731	1'230
234347/3200	SIVA Sandnessjøen	El.inst.	3'000
234349/3200	A/S Sydvaranger	Lysanl. siktestasjon Kirkenes	203
234350/3610	Aker-Verdal	Utrustn. plattform, b.nr. 704	8'300
234353/3200	Holla Smelteverk	Nytt plateverksted	250
234330/3200	Chr. A. Jackheller	Inst.	200
287966/8331	Troms Kraftforsyning	Kabel	695
Seksjon Teleteknikk			
142732/4250	LFK, Kjeller	Høyt.- og varslingsanl.	2'533
143829/4300	Teledirektoratet	V60 - utstyr	375
143830/4300	Teledirektoratet	BF-utv. Gjøvik	463
150291/551	Teledirektoratet	Vandrebilgerør	577
Seksjon Elektromed			
161523/6110	Hospitalet Betanien	Div. røntgen	641
161477/6110 og 6720	Kirkenes Sykehus	Sirecon 2 etc., Garamatic 110	356

"Norsk uke" hos Siemens Eskilstuna

Eskilstuna er en gammel industrimetropol som nå også Siemens har tatt i sin besittelse, og med så stort hell at ikke bare det svenske marked men også eksportmarkedene viser en stor og stadig stigende interesse for den bevisste og iderike utvikling

mens drevet produksjon av belysningsarmaturer i denne byen, og med så stort hell at ikke bare det svenske marked men også eksportmarkedene viser en stor og stadig stigende interesse for den bevisste og iderike utvikling

En messe verd! (Forts. fra s. 5)

den utstillingsteknikk firmaet Siemens tilstreber, vet man at dette i seg selv har en positiv virkning på våre kunder.

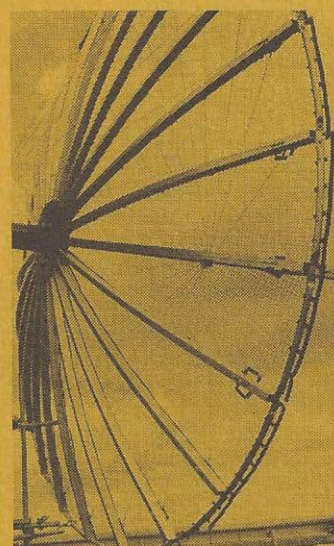
Som punkt 2 fastslår vi at antall fagmesser er stigende år for år, likeledes antall besøkende.

Står vi foran valget messedeltagelse eller ikke, er dette i et hvert fall momenter som vi vet er positive og som i tillegg til et fornuftig konsept kan gjøre messedeltagelse til viktige kundetreff og markedsføringstiltak.

Fra den 25.2. - 28.2.75 deltar vi på "Nor-Medex '75" i Sjølystsentret i Oslo. Dette er en nordisk fagutstilling for helse- og sosialtjenesten. Samtidig avholdes en rekke seminarer og en nordisk sykehuskonferanse.

Siemens Seksjon Elektromed stiller ut diagnostisk og terapeutisk dentalutstyr.

Oil Technology Conference '75 finner også i år sted i Houston, Texas, fra 5.5. - 8.5. Man venter ennå større tilslutning enn i fjor, minst 40.000 besøkende og nok en stor utstillingshall tas i bruk. Vår offshoregruppe stiller ut tavlesystem S404, høyspentmotorer, høyspentbrytere og viser videofilmer i denne sammenheng.

Teknisk spindelrev

I den hollandske byen Zoetermeer, 10 km fra den Haag, har Siemens Holland nylig montert denne kjempeantenne. Antennen fanger opp TV-signaler fra de to tyske sendere Kleve og Wesel 150 km borte. En vanlig mottagerantenne ville i dette tilfelle ikke engang gi antydning av et bilde. Spindelrevet som veier 350 kg og er seks meter i diameter er integrert i Zoetermeers Siemens fellesantenneanlegg, dette er til og med forbedret for kabelfjernsyn og vil om kort tid også gi de 100.000 innbyggerne egne lokalprogrammer.

som her finner sted.

Det var derfor ikke mer enn rett og rimelig at det i desember forrige år ble arrangert en regelrett "norsk uke" ved Siemens' belysningsfabrikk i Eskilstuna, 55 norske elverksfolk tok veien over Kjølén og tilbragte 3 dager (fordelt på 2 puljer) med de gode svenske verter. Programmet hadde stor faglig tyngde, og enhver måtte finne seg i å sette seg på skolebenken og regne på hvorledes de belysnings-tekniske problemer best skal løses på den mest moderne måte. Det ble tid til befarung av interessante lysanlegg i Stockholms nærhet også, og det gode svenske humør var med fra først til sist.

Den nyutnevnte sjefen for Eskilstuna-fabrikk, Erik Hallman, er her (til høyre) cicerone for 3 av de norske gjestene ved omvisning i fabrikk. Fra venstre: Nils Todal, Fron-Ringebu Elverk, Thorleif W. Andersen, Kongsberg Komm. Elverk og Ola Skarholt, Asker Komm. Elforsyning.

Siemens-anlegg til amerikanske kraftverk

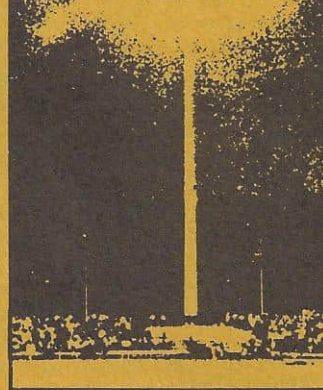
American Electric Power Corporation har bestilt Siemens-utstyr for nærmere 35 mill.kr. Leveransene gjelder fordelingsanlegg for flere hundre elektrofilter til tre forskjellige kraftverk, hvert på 1300 megawatt.

Datamaskin som vinskjønner

I Seibeldingen i Pfalz finnes en forskningsanstalt for foredling av vinranker. Her analyserer man bl.a. flesteparten av de ca. 300 aromastoffer som er "ansvarlig" for smaken i en vinsort. Til denne analysen brukes nå en Siemens gasskromatograf i forbindelse med en datamaskin. Formålet er at man ved dyrking

SIEMENS

Et lyspunkt i all idrett

Stadig nye lyspunkter

Norgesmesterskapet i hurtigløp på skøyter for menn går av stabelen den 22. og 23. februar. I den anledning har Brandbu Idrettsforening anskaffet et Siemens flomlysanlegg. Vi sakser fra BIF-nytt: "Anlegget består av 10 stk. 18 m høye stålørsmaster med tilsammen 18 lyskastere a 1000 W. Lyskastene er av kvikksølvdamptypen og vil gi et flomlys som er tilstrekkelig for TV-overføring i sort/hvitt. Det vil også gi tilstrekkelig lys for friidretts- og fotballarrangementer om kvelden slik at Rosendalsbanen nå kan utnyttes på en helt annen måte enn tidligere".

Vi gratulerer. — Og noterer oss at det etterhvert begynner å bli endel idrettsutøvere i Siemens-belysning.

av en ny druetype på et tidlig tidspunkt skal kunne avgjøre hvorledes vinen vil smake. Hvert år tar man ca. 15.000 prøver av forskjellige kryssninger og kan fastslå at omkring én promille virkelig slår til og frembringer en god, ny vintype. Hva med en flaske 1976 Liebfraumilch 4004? Velbekomme.

Redning for Venedig?

Turistbyen par excellence, det så romantiske reisemål Venedig er som kjent i ferd med å synke i havet. Nasjonale og internasjonale tiltak begynner imidlertid å komme igang for å redde en rekke historiske serverdigheter fra drukningsdøden. I det statlige havforskningsinstituttet i Padua har man bygget en modell av byen på 100 x 200 meter. Formålet er å få studert bølgenes og andre havbevegelsers innvirkning på den synkende by. En Siemens prosessregner 301 styrer flo og fjære, vannstand, strømningshastigheter, bølgehøyde osv. og bidrar således vesentlig ved redningsaksjonen.

NAMDAL YRKESKOLE

Telefon 72 066

Namdal, 4. desember 1974

Siemens Norge A/S
Østre Aker vei 90
OSLO 5

Vi vil gjerne få uttrykke en oppriktig takk til firmaet og de personer som var engagert i vårt besøk. Elevene synes selv å ha fått et utmerket inntrykk av Siemens. De har også klart å se sammenhengen mellom det praktiske liv og opplæringen her ved skolen. Iakttagelser under besøket blir ofte tatt frem. Besøket hos Siemens Norge A/S synes å ha vært en fulltreffer.

Med hjertelig hilsen

Namdal yrkesskole

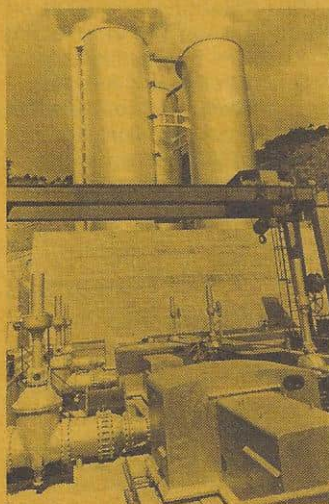
Trygve Terjesen
(Trygve Terjesen)
faglærer

siemens-rapport

Kontakt med fremtiden

Med jevne mellomrom har Siemens besøk bl.a. fra tekniske skoler, høyskoler og ungdomsskoler. Vi gleder oss over den slags besøk, det er forfriskende og lærerikt med "ungdom i huset" og elevene er meget interessert i det daglige livet i en storbedrift.

Etter vår mening er det riktig og nødvendig å se seriøst på disse besøkene. Det arbeidet som legges ned her er en investering i fremtidig arbeidskraft - og den ungdom vi ser hos oss lover godt for fremtiden.

Verdens største

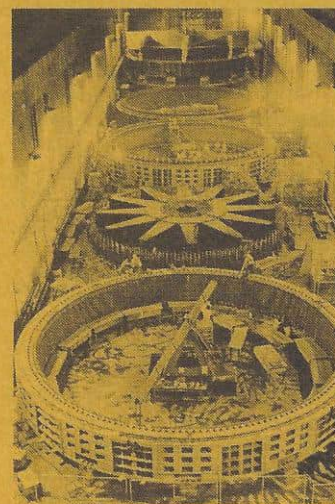
Uttrykket "Verdens største" gir ofte en litt flau smak i munnen, men hva skal man gjøre når Siemens deltar i prosjekter av slike dimensjoner? Denne gangen gjelder det en utvidelse av verdens største drikkevannsanlegg i Venezuela. Hovedstaden Caracas får idag ca. 10.000 liter vann i sekundet fra Rio Tuy. Vannet behandles og lagres i dammen Lagartijo (80 mill. m³), og pumpes via stasjoner som på bildet til venstre. Allerede installert er en motorytelse på 235.000 kilowatt, i tillegg kommer nå ytterligere 22 motorer på tilsammen 107.000 kilowatt.

Vannmengden går da opp i 14.000 l i sek. Siemens leverer også den komplette elektriske utrustning inklusive installasjonsarbeidene. Verdi ca. 20 mill. DM.

I samme kategori kommer det brasilianske kraftverk Ilha Solteira ved Rio Paraná. Med en samlet ytelse på 3,2 millioner kilowatt er det ikke mange vannkraftverk som er større.

Siemens leverer elleve komplette statører for generatorene og bildet gir et ganske godt inntrykk av dimensjonene.

Hver av dem har en diameter på 15 meter og veier 246 tonn.

Pen kontrakt med el-handler i Bergen

Bonus i Strandgaten i Bergen er en forretning som bl.a. selger hvitevarer, varmeapparater, TV/ Radio og kjøkkenartikler. Hos denne kunden har Johs. Langhelle, S/B nylig rodd i land en kontrakt for 1975 på ca. 1,5 mill.kr. for Siemensapparater. Vi tar Langhelle på telefonen: "Gratulerer, hva har fått Bonus til å velge Siemens?" "Jo, til grunn ligger først og fremst et mangeårigt godt samarbeide med kunden. Gjennom kursvirksomhet for personalet arbeider vi stadig med å holde hans forretning konkurransedyktig. Kundens personale blir folk som kan noe. - Vi viser at vi er en seriøs leverandør som holder stabile priser, - har god kvalitet, - og ikke selger på tilbud. - Og vi spiller ikke våre kunder ut mot hverandre." Og - og - og -, når Langhelle kommer på glider han nesten ustoppelig, en forfriskende strøm av argumenter på det kaveste bergensk risler over oss

og bare tanken på Metro får til slutt stoppet samtalen.

I og for seg er vel ikke dette resultatet enestående, men så lenge ikke Siemens Intern hører om liknende ting, må vi tro det.

To milliarder kilowattimer

— Med en effekt på 240.000 kW bruker Sunndal Verk årlig over 2 milliarder kWh til aluminiumelektrolyse, forteller kraftsjef Nils Kvam. — Energien overføres fra Aura kraftverk og like rettes for levering til ovnshallene der driften går døgnet og året rundt, såvidt mulig uten avbrudd. Utenom elektrolysen er det omfattende elektriske installasjoner i en rekke bygg - således hele 3400 motorer, og regulerings- og kontrollutstyr er ofte i avansert utførelse med elektroniske komponenter.

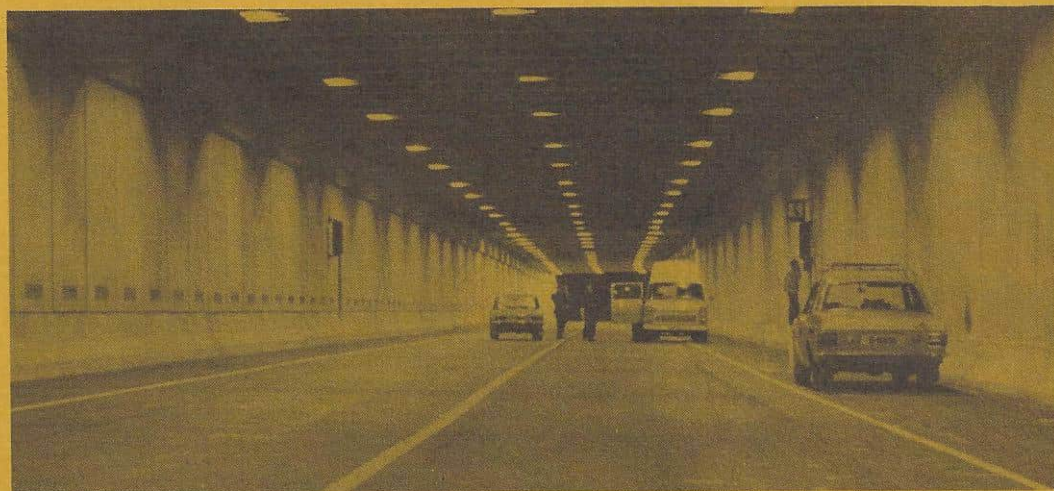
Natur og teknikk

Jorden er dyrket helt inntil gjerdet rundt kraftverket i Biblis, og for befolkningen er silhuetten forlenget blitt et naturlig innslag i miljøet.

Natur og teknikk har her funnet en form som allerede er blitt

mønster for liknende anlegg. Kraftverk Union har bygget atomkraftverket i Biblis for Rheinland-Westfälische Elektrizitätswerk AG. Det første aggregatet på 1.200 megawatt ble nylig satt i drift.

Hvorledes gjøre tunnelbelysning 23% billigere?

"I en tunnel på Haukelandsveien i Bergen har man for første gang i Norge basert seg på en belysning med bare høytrykk natriumdamplamper. I den 360 m lange tunnelen kunne man nøye seg med 332 armaturer mot 592 for en "konvensjonell" løsning. Anleggets totalutgifter ble på 1 mill.kr. inklusive merverdiavgift mot kalkulert 1.3 mill.kr. for konvensjonelt utstyr. Vegdirektoratet har ikke hatt innvendinger mot anlegget som ventes å påvirke den gjeldende norm for tunnelbelysning i vårt land. Det er særlig for korte og mellomlange veitunneler denne type anlegg kan få innpass".

Dette skriver overing. Tor Valeur, Bergen Lysverker i Elektro nr. 22.

I tillegg må vi nevne at armaturene er produsert ved Eskilstunafabrikken og at det var Siemens Bergen som fikk kontrakt på armaturer, styringsanlegg og installasjonsarbeidet.

Anlegget er blitt positivt fremhevet av bilister og trafikkespertene og Bergen begynner faktisk å få mange godt belyste veistrekninger.

Med egne erfaringer fra bl.a. Sotrabroen og Sandviksveien er det en glede å konstatere at man her kjører langt tryggere enn ellers – hyggelig å vite at det er Siemensanlegg.

Takvarme, gulvvarme, panelovn under vindu?

En usedvanlig lekker brosjyre er kommet oss i hende. Ikke i fire farver med masse utstyr, men et delikat, trykkteknisk lite mesterverk som viser at man med beskjedne midler, oppfinnsomhet og fagkunnskap kan utrette adskillig.

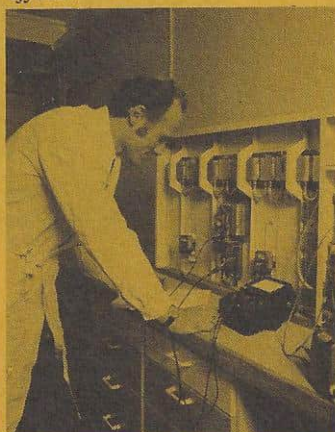
I tillegg til det vellykkede utstyr har brosjyren etter vår mening også et interessant innhold. (Tittelen er forøvrig: Temperaturfordeling ved elektriske oppvarmingssystemer).

Utviklingssjef Aage Amundsen er etterhvert blitt noe av en kapasitet på feltet elektrisk oppvarming, og i denne brosjyren har han på en lettfattelig måte klart å overbevise oss om at ovner under vinduet gir den beste varmekomfort.

De forskjellige oppvarmingssystemer er utprøvet i klimalaboratoriet ved Siemens i Trond-

heim og prøvebetingelsene har vært de samme for alle systemer.

Skriv til Siemens Rapport og få tilsendt et eksemplar av brosjyren.

Tore Tronvoll foretar målinger i klimalaboratoriet på Sluppen.

Musikk med optoelektronikk

Brukere av hodetelefoner har hittil vært tilsluttet sine radioer og platespillere med kabel, og har vel ofte opplevd at ledningene har laget kaos i hjemlige omgivelser. Siemens introduserer nå en diode for trådløs overføring av underholdningslys i hjemmet. Forsterkeren og hodetele-

Ved hjelp av den infrarøde fotodiode BPW 34 vil man kunne få trådløs overføring fra forsterker til hodetelefoner.

fonene knyttes sammen ved usynlig infrarødt lys som sendes og mottas av dioder. Hvert i dette spesielle optoelektroniske systemet er en ny fotodiode, BPW 34, med et aktivt areal på 9 mm² som er installert i hodetelefonene, og mottar de frekvensmodulerte signalene (over 100 kHz). Senderen består av maksimum 8 luminescensdioder (LD 241) som er i stand til å gi en total effekt på 120 mW, hvilket er tilstrekkelig selv for større rom.

Infrarødt lys egner seg spesielt godt for en elektronisk totalbelysning av et rom. Hverken mørke eller ru overflater absorberer eller forvrenger signalene og heller ikke møbler eller fremstående hjørner påvirker Hi-Fi kvaliteten. Tvertimot er IR lyset så diffust og jevnt fordelt i rommet at høretelefonene funksjonerer like godt hvordan man enn vender seg i rommet.

Offshore er en internasjonal butikk

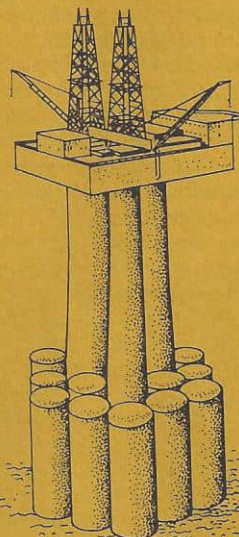
I Holland er United Pumps underleverandør til offshoreindustrien. Dette firmaet fikk for en tid siden en bestilling fra Mobil på en rekke sjøvannspumper til en Condeep produksjonsplattform, og etter et komplisert salgssamarbeid gjennom mange ledd ble motorene til disse pumpene bestilt gjennom Siemens den Haag.

Arne Jespersen jr. i Stavanger må sies å ha vært en drivende kraft i denne saken, og vi spør ham hvorledes slike ting blir avviklet og eventuelt hvem som får fortjenesten på ordren.

"Skal forretninger av denne art klaffe, må det foregå et intimt samarbeide over landegrensene. I dette tilfelle sto vi hele tiden i nær kontakt med kundens folk i Norge, med kundens kontor i London og Siemens Brentford, med offshoregruppen i Erlangen og motorfabrikken i Berlin, Siemens Holland og United Pumps. Det er mange ting underveis som må klares av, og ekstra hyggelig er det når det resulterer i en ordre.

Med hensyn til hvor fortjenesten går, tenker ikke jeg på dette i første omgang. Hovedsaken er at vi kommer sterkere inn på dette markedet, fortjenesten går nok dit den skal".

Disse pumpene er ikke akkurat av format Hyttepumpe. Hver motor (det er elleve av dem) er på 550 hestekrefter og bygget for 6 kilovolt og 60 perioder. Prisen pr. stk. er ca. kr. 125.000,-.

En Condeep produksjonsplattform er ingen smågutt. Diameteren ved bunnen er ca. 100 meter og den bygges vanligvis for vanndybder fra 100 til 150 meter.

Fra Bedriftsutvalgenes virke i Siemens

Oslo

Referat fra møtet den 5.11.74

Tilstede: N. Simonsen, G. Friedl, R.J. Steg, K. Høitomt, B. Elter, P. Buer, O.H. Hoelstad, J. Jansen, A. Bugge, T. Jacobsen og O.J. Løken.

Årsoppgjøret 1973/74

De foreløpige tall for omsetning og bestillingsinngang for 1973/74 ble presentert av R.J. Steg.

Det endelige tall vil foreligge i februar 75, og da bli gjennomgått i detalj med Bedriftsutvalget.

Av vår totale omsetning utgjør ca. 1/4 leveringer fra Siemens AG, ca. 1/4 fra andre norske leverandører og ca. 1/2 utgjør egne ytelser.

Dataprojekt

Bedriftsutvalget ble orientert om dataprojektet. Utstyret er nå på plass og under utprøving.

Første fase av overgangen til det nye datautstyret vil skje i januar 75. Andre fase vil starte opp i april 75, og tredje fase som utgjør spesielle oppdrag, kommer senere, og tidspunktet er ikke fastlagt.

Buer påpekte at det var et behov for en informasjon til alle ansatte om hva dataprojektet går ut på, og hvilken nytte vi får av dette.

Blant de ansatte var det registrert ønske om mer informasjon

Forsikringer

N. Simonsen orienterte om nye forbedrede forsikringsvilkår for de ansatte i Siemens A/S som var gjort gjeldende fra 1.11.74. En utførlig informasjon er under trykking, og vil bli sendt ut i nær fremtid.

Forsikringsvilkårene gjelder:

- Døds- og ulykkesforsikring
- Kollektiv ulykkesforsikring under arbeid i høyspenningsanlegg
- Reise- og ulykkesforsikring
- Gruppelivsforsikring
- Reisegodsforsikring

Pensjonsordningen

N. Simonsen opplyste om at en ny orientering om pensjonsordningen var under utarbeidelse.

I orienteringen blir også tatt med folketrygdens ytelser.

Orientering om Metro

K. Høitomt orienterte om anlegget, dets virkemåte og muligheter. Telefonutgiftene for vårt firma er meget betydelige, og en tar med Metro sikte på:

1. Registrere de reelle telefonkostnader pr. avdeling.
2. Oppnå bedre telefondisiplin hos hver enkelt.

Disse to punkter vil tilsammen redusere våre telefonutgifter.

Det vil komme retningslinjer knyttet til Metro når prøvedrift avløses av permanent ordning. Da vil det selvsagt også bli orientert om opplegget av registrering og kontroll, samt betaling for private samtaler.

Eventuelt

N. Simonsen orienterte om Siemens i Selbu, og at 25 personer nå var i arbeid. Målsettingen er å øke til 40 personer.

Planleggingen av utvidelse på Linderud er av forskjellige grunner midlertidig utsatt.

Trondheim

Referat fra møtet 12.12.74

Tilstede: A. Ræstad, O. Heggland, A. Aas, A.J. Åsdam, H. Råbymagle, K. Petersen, A. Bratt, K. Aune, S. Langås, S. Ertzaas, A. Johnsen og B. Aamot.

Feriefondet for funksjonærer

Undersøkelser vedrørende feriefondet viser at dette er av beskeden størrelse. Ordningen har bare omfattet S/O og bare lavlønnte funksjonærer. Fondet har pr. idag utspilt sin rolle og det er bestemt at utdelingen oppheves fra 1975.

Nye identifikasjonskort

Nye kort vil være klar fra januar 1975. Kortene vil også kunne brukes på postkontor etc. Ansatte med gamle kort vil fortsatt kunne bruke sine gamle som identifikasjon overfor firmaet. Disse ansatte vil også få nye kort mot innlevering av passfoto på personalavd. Eget sirkulære blir utsendt.

Gratis drikk i kantinen

Saken er ennå ikke klar - da det må foretas flere forundersøkelser. Saken fremlegges for bedriftsutvalget til uttalelse før endelig beslutning tas.

Bestillingsinngang - omsetning

Tallmaterialet som ble fremlagt viste bare positive tall. Omsetningen for siste forretningsår viste en totalomsetning på ca. 141 mill. mot budsjettet 122 mill. Avd. 10 og 20 hadde øket sin omsetning mest.

Også bestillingsinngangen er meget god og regionen har nå en bestillingsrest som tilsvarende ca. 2/3 års omsetning.

Beskjeftigelse

Det ble rapportert om full og tildels overbeskjeftigelse på alle firmaets avdelinger.

K. Aune meddelte at inst.avd. hadde fullbeskjeftigelse til sommerferien og at det ville oppstå problemer med å skaffe nok arbeidshjelp i juni-juli.

A. Ræstad meddelte at Sterkstrømsfabrikken også var fullt belagt til sommerferien. Man bruker også pr. idag Siemens Hamburg og Eskilstuna som avlastningsverksteder. Selbu er også nå kommet med og avlaster en god del. Å få plassert flere personer i Sterkstrømsfabrikken er vanskelig.

O. Heggland kunne meddele at også Elektrovarmefabrikken hadde fullbeskjeftigelse. Årsproduksjonen vil bli noe lavere

enn budsjettet, men dette henger sammen med markedssituasjonen som for tiden er noe slappere. Produksjonen vil likevel øke i forhold til ifjor.

Parkering - Sluppen

Parkeringsforholdene på Sluppenområdet er i den senere tid blitt uholdbar. Det er enighet i bedriftsutvalget om at nåværende forhold går ut over firmaets daglige drift. Den nye parkeringsplass på Sluppen-syd regnes ferdig i løpet av mars 1975. I mellomtiden må noe gjøres. Firmaet vil derfor i vinter bryte parkeringsplass på gresssletta syd for sterkstrømsfabrikken. Denne blir klargjort omgående og vil gi fullgod parkering i den kalde årstid. Det innskrives at parkering på våre parkering-forbudt-områder fra samme tid ikke må forekomme. Dette gjelder i særdeleshet plassen mellom lager og sterkstrømsfabrikk - samt våre kundeplasser. Bedriftsutvalget ber alle ansatte gjøre sitt til å følge opp disse bestemmelse.

Bedriftsutvalgets virksomhet

Denne sak har vært oppe på tidligere møter og en konkluderte nå med at en ville forsøke å følge de retningslinjer utvalget kom frem til i møte 1.7.1974 - Sak 5 pkt. 1-9. Man diskuterte spesielt mulighetene for Bedriftsutvalget som rådgivende organ.

Salg til ansatte

Dette er en sak som angår alle i S/N og bedriftsutvalget er enig om å overlate saken til konsernutvalget.

Bergen

Referat fra møtet 13.1.75

Til stede: O. Gjesdal, P. Lægred, Y. Halvorsen, D. Sagstad, N. Medås, S. Falkenberg, O. Alfheim, S. Sivertsen og J. Gismervik.

Protokollen ble opplest og godkjent.

Bedriftsorientering

Falkenberg refererte tall fra omsetningen anlegg/salg. De gir grunn for optimisme for inneværende forretningsår. Kommenterte god innsats og appellerte til godt samarbeid og forståelse i forbindelse med innføring av dataprojektet DOGMA.

Tomt for Siemens-bygg er fremdeles ikke i orden, men det arbeides med saken.

Regnskapet for Siemens er p.g.a. omlegging fra myndighetenes side ikke ferdig. Det ble derfor referert regnskaper for Seksjon Kraftteknikk. Resultatet for Seksjon Kraftteknikk er meget tilfredsstillende, og Region Vest har tatt sin del av dette.

Arbeidssituasjonen for anlegg er tilfredsstillende for første halvår.

Det er ønskelig med større kontinuitet i anleggs-oppfølgingsmøtene.

Når kommer regningen?

Utgående
telefonforbin-
delser fra dette
apparat blir kost-
nadsregistrert
I METRO

En slik lapp har vi hatt lenge på telefonapparatet. Når kommer regningen? Vi spør Ragnar Steg i Økonomiseksjonen.

— Foreløpig har vi fortsatt bare prøvedrift. Vi registrerer allerede alle telefonkostnadene pr. apparat og pr. kostnadssted og er ferdig til å kjøre ut lister. Dette vil skje om et par uker.

— Må vi da betale for privatsamtaler som har funnet sted under prøvedriften?

— Prinsippet har jo bestandig vært at man skal betale for private rikstelefonamtaler. På grunnlag av de listene som vi får ut nå under prøvedriften vil vi imidlertid ikke skrive noen regninger. Man må altså selv passe på dette.

Utviklingssjef Aage Amundsen ved Elektrovarefabrikken i Trondheim har reist til Erlangen for et års opphold ved Siemens forskningssenter. Han skal arbeide med forskningsprosjekter i tilknytning til romoppvarming.

Forts. fra s. 2.

1975 - en utfordring til vår oppfinnsomhet

Hvordan vil det så gå firmaet vårt i 1975? Som alltid har vi heist alle optimistiske kluter, vi legger Siemenskuta høyt i vinden, håper at det ikke løyser og at vi kan holde kursen selv om uforutsette bølger og strømforhold skulle forsøke å bringe oss på avveier. Dessuten er det mange skjær i sjøen, for ikke å snakke om oljeplattformer. Vårt naboland Danmark er et eksempel på hvor fort et lands økonomi kan komme i ulage.

I Norge vil vi sannsynligvis få et fortsatt stramt arbeidsmarked, økende omkostninger, og restriksjoner fra myndighetene for å dempe prispresset.

Jeg innrømmer at det i denne situasjon ikke blir lett for oss i Siemens å holde oss innenfor årets budsjetterte omkostningsramme. Men vi plikter å gjøre et alvorlig og helhjertet forsøk, hver på vår arbeidsplass. Til syvende og sist er vi alle en del av samfunnsøkonomien, som vi vel må være interessert i holde stabil og sunn.

Å holde inflasjonsspekulset i sjakk er en utfordring til oss alle - en utfordring til vår oppfinnsomhet, vår evne til å finne nye veier og nye metoder. Jeg tror at dette er en vesentlig del av jobben vår i det året som ennå ligger foran oss - men med det og mye annet skal vi iallefall vente til mandagen.

Vi tar over 5000 fotokopier pr. dag.

Petter Brænde: Kast ikke blåpapiret.

Vi liker fotokopier i Siemens. Ifjor ble det i snitt tatt over 5000 pr. dag bare på Sluppen og Linderud.

Xerox-maskinene har litt etter litt, men likevel meget effektivt albuert ut gamle velprøvede rutiner. Den liflige lukten fra spritduplikatoren er helt forsvunnet fra kontormiljøet - ihvertfall på Linderud. På travle dager lå det før promille i luften. Idag har våre unge damer knapt nok sett en stensiloriginal. Korrektur-lakking av stensiler er et døende kunsthåndverk.

— Har ledelsen gitt Xerox'en monopol på fremstilling av kopier? Vi spør Petter Brænde i Organisasjonsavdelingen.

— Nei, på ingen måte. Man kan vel si at brukerne har tatt saken i egne hender. Forbruket er idag så stort at vi bør utarbeide en instruks for begrensning av fotokopieringen.

— Hvilke alternativer har vi?

— Vi kan bruke gjennomslag, spritduplikator, vanlig stensilmaskin og på Linderud har vi også eget hustrykkeri.

— Når skal vi bruke hva?

— Det kan jeg ikke svare på ennå. Kopi-eringsmetodene skal vurderes. Det blir et vanskelig regnestykke når man i tillegg til priser skal trekke inn krav til kopikvalitet og korrekturmultiphet, totalt medgått tid etc. I påvente av en instruks: Kast ikke blåpapiret - det er helt sikkert fremdeles konkurransedyktig.

Juletreffene fikk rekorddeltakelse

Bedriftens juletreff har blitt kjempearrangementer hvor det fortæres store mengder pølser, boller, is og brus.

Da de ansvarlige i år tok av løsskjegg og nisselue, kunne man notere rekorddeltakelse både i Oslo og Trondheim. 334 barn og 330 voksne gikk rundt juletreet

"Onkel Harald" med kvartett er fast innslag på julefesten i Oslo. Her har han rekruttert en gjeste-vokalist blant barna. Programmet bød ellers på tryllekunstner, film, danse- og turn-oppvising.

på Frederikke mot 294 barn og 255 voksne i Nidarøhallen i Trondheim.

De beste forslagene på Sluppen kom fra ansatte på Elektrovarmefabrikken

1974 var et relativt svakt år for forslagsordningen i Trondheim. Det ble innsendt 41 forslag hvorav 18 ble premiært. Dette er under halvparten av resultatet fra de to foregående år.

Elektrovarmefabrikken, som tidligere helt har stått i skyggen av Sterkstrømsfabrikken, slo i år til for fullt og stakk av med begge ekstrapremiene. "Endret silke-

trykkbord for P3" ble innstilt som beste forslag i 1974 og Magnar Roten mottok kr. 1.500,- i tillegg til de kr. 700,- han hadde fått før. Ekstrapremien for høyeste premiesum sammenlagt gjennom året tilfalt Kjell Kolbrek/Gunnar Rønne for "Enklere verktøy for montasje av bryter i K1" og "Plombering av IC-termostater".

Bestemannspremien, som forslagskomiteen i Trondheim utdeler, gikk for 1974 til Magnar Roten fra Elektrovarmefabrikken. På bildet er den heldige forslagsstiller innfelt i midten flankert av vinnerne av klassen "for høyeste premiesum sammenlagt", Kjell Kolbrek (t.v.) og Gunnar Rønne.

Julekryssorden ble for lett

Julekryssorden ble for lett. 120 innsendte løsninger og nesten alle var riktige. Dette er ny rekord og den ansvarlige kryssord-redaktør plages av oppgitthet og depresjoner. Verst var det i desember. Før han kom seg på ferie satt han igjen med en stor bunke riktige julekryssord - en var innsendt for avisen kom ut. Det finnes kryssord-ulver som ikke tar menneskelige hensyn i det hele tatt.

Etter trekningen fikk vi følgende premievinnere:

Astrid Søyland, pensjonist Oslo
Gunnor Guldseth, Siemens Selbu
Gunnar Kragstad, Siemens Linderud

På Linderud er det hektisk virksomhet på nabotomtene

I forrige måned var det "kranselag" på Aftenpostens nye bygg. Råbygget som nå er ferdig skal romme den nye offsepressen. Fra våren 1976 blir VG og Aftenposten trykket på Linderud. Med 18 trykkverk får anlegget en kapasitet på 60.000 aviser i timen.

Tomtearealet mellom Siemens og avkjøringen til Veitvet har i løpet av høsten fått topografien radikalt endret. Tungt anleggsutstyr har planert en jevn skråning fra Østre Aker vei til oppunder boligbyggelsen på Linderud.

Emil Haugland ved vannverket i Oslo kommune opplyser at det er hans etat som nå disponerer tomten. Området nærmest Siemens skal anvendes som lager for vannrør.

Tungt anleggsutstyr har i høst planert nabotomten nord for Siemens på Linderud. Området skal brukes som lager for vannrør.

Dårlig belysning er skyld i mye hodepine og tretthet

Johannes Ringen på Linderud jobber med belysning. Det merker du fort hvis du kommer i snakk med den karen.

— Man bruker for lite lys, det er nå sikkert og visst, sier Johannes Ringen.

Dårlig belysning er skyld i mye hodepine og tretthet. Det skal være vitenskapelig bevist at for lite lys er en ekstra påkjenning for nervesystemet.

— Har du noen lys-tips for hjemmet?

Øyet liker ikke store kontraster

— Belysning er jo egentlig en slags møblering og den personlige smak kommer sterkt inn i bildet. Men noen retningslinjer bør du følge.

Øyet liker ikke store kontraster. Les ikke avisen i kraftig lys fra en lampe, mens resten av stuen ligger i mørke. Hver gang du hever blikket må pupillen omstille seg. Øyet må blende opp for så å blende ned når du tar fatt på lesingen igjen. Dette fører til økt tretthet, så vær ikke gjerrig med lyset. Ved lyssetting av et rom bør man først vurdere hva man trenger av arbeidslys - over skrivebord, komfyr etc. Deretter bestemmer man romlyset som skal utfylle belysningen slik at lysnivået ikke overanstrenger øyemuskulaturen. Et teknisk riktig lys er viktig, men ikke alt. La din personlige smak få boltre seg.

Det er vel alminnelig kjent at flatene bak fjernsynet bør være lyse. Vær forsiktig med lys som går vannrett ut. Det blander hvis det blir for kraftig. Melkehvite glass i lampetter og kroner gir ofte et ukontrollert lys som blander. Det samme gjelder såkalte ris-lamper.

Kjøkkenet

Kjøkkenet er en arbeidsplass. For i tiden var det ofte bare ett lyspunkt i taket og kanskje ett på komfyren. Da står du stort sett og skygger for deg selv ved alle arbeidsoperasjoner. Lysrør gir ypperlig arbeidslys hvis det er mulig å bygge inn armaturet oppunder et overskap avskjermet mot rommet ellers. Lampepunktet midt i taket kan beholdes som skaplys. Lysrør gir mye lys med lite strømforbruk og har meget lang levetid. Det finnes idag lysrør som gir et varmt lys som minner om glødelampens. De runde glasskuppene som fortsatt er standard i mange kjøkken bør skiftes.

Over komfyren er man avhengig av spesielt god belysning. En kjøkkenhette er vanligvis utstyrt med godt blendfritt lys. Lys på komfyr-ryggen kommer som regel for lavt.

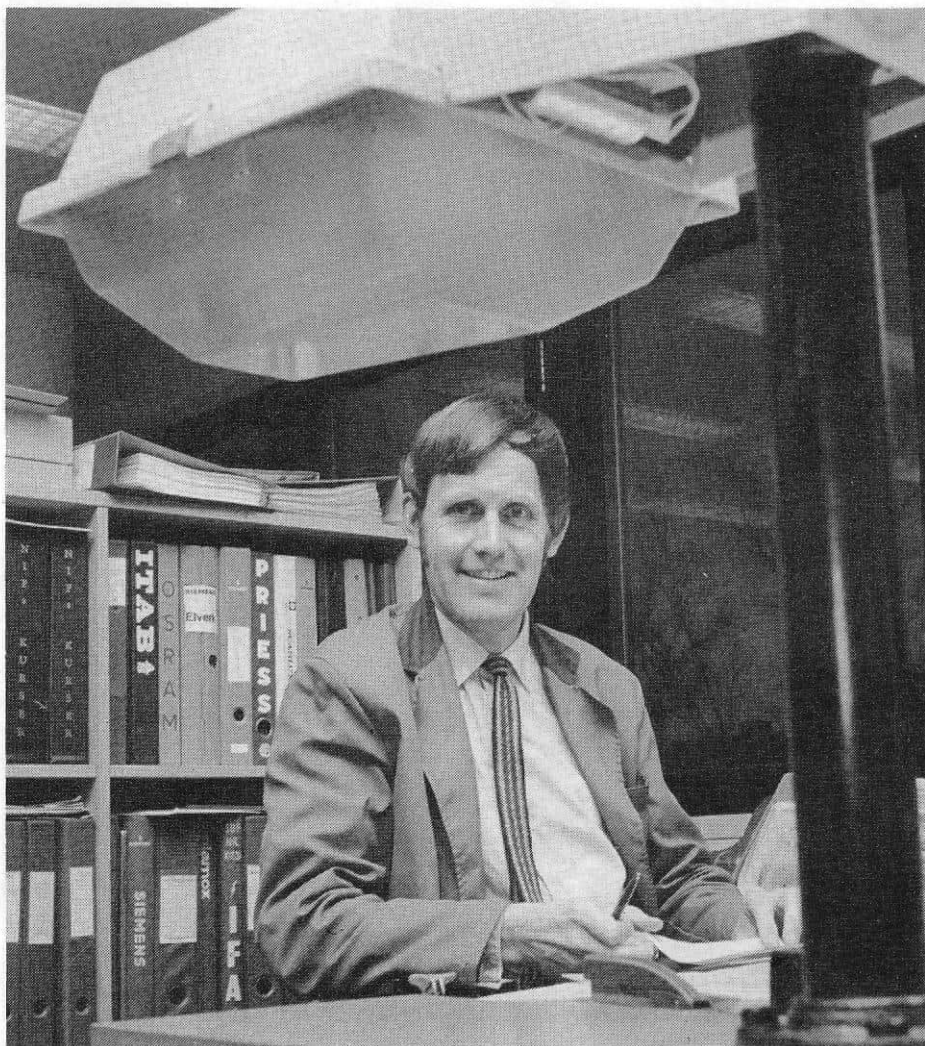
En hengelampe passer godt over spisebordet. Den bør henge akkurat så lavt at man har øyekontakt tvers over bordet uten at man må bøye seg ned eller til siden.

Badet

Du ser ansiktet ditt bedre (om det er interesse for det) dersom det finnes et punkt på hver side istedetfor ett midt over.

Velg normallamper

Noen ord om selve lampene (lyspærene). Som regel er de laget for 235V og stemp-

Riktignok liker Johannes Ringen godt lys, men den originale bordlampen er nå likevel kun til pynt og demonstrasjon.

les 230 - 240V. Har en "frisk" spenning (over 235V) vil levetiden for lampene bli noe kortere enn den nominelle (som er 2500 timer for normallampene og 1000 timer for mignon og krone). Vær imidlertid oppmerksom på at det som tapes i levetid, vinnes i mer lys. Omvendt blir det da slik at lav spenning gir øket lampelevetid men så vil også lyset være svakere! I prosentavhengighet kan det uttrykkes slik:

100% spenning gir 100% levetid og 100% lysytelse.

105% spenning gir ca. 50% levetid og ca. 120% lysytelse.

95% spenning gir ca. 200% levetid og ca. 80% lysytelse.

Det kan kanskje være greit å vite at normallampene har innebygget sikring. Denne detalj sammen med levetiden bør tilsi at en velger normallamper fremfor krone og mignon og at en tar hensyn til dette ved valg av lysutstyr.

Fargede skjærmer kan gi overraskelser

Fargede skjærmer kan være lune og hyggelige, men vær forsiktig! Det er vel meningen at møbel- og interiorfargene skal

komme best mulig til sin rett — fargede skjærmer kan gi fargeforvrengninger.

Eldre trenger mye lys

Glem ikke at behovet for lysmengde er større for eldre. En 60-åring trenger over dobbelt så mye lys som en 20-åring for å se like godt. Her er det imidlertid viktig å merke seg at man kan ikke bare øke wattstyrken ukontrollert i en og samme lampe. Da kan selve lampen bli for varm, og en får ofte økt blinding. Sjekk største tillatte effekt for lampen.

Hva er riktig belysning?

Kort sagt, det er lys — i tilstrekkelig mengde av riktig farve fra riktig retning

SIEMENS INTERN

Utgitt av
SIEMENS A/S
Avd. for Markedsplanlegning og
Informasjon